

Verplichte keuring ketels: oud nieuws nog zinvol?

John de Croon

28 november 2014

Op 3 november kwam het nieuws naar buiten dat de brandweer (en in haar kielzog de installatiebranche) pleit voor een verplichte “APK-keuring” voor CV-ketels. Dit was niet de eerste keer. Eind 2012 liet de brandweer dezelfde boodschap horen¹. In 2005 is een voorstel voor zo'n verplichte controle afgewezen in de Tweede Kamer. De overheid heeft toen ingezet op voorlichting en het terugdringen van het aantal onveilige kachels. De brandweer vindt dat het beleid herzien moet worden omdat het aantal doden de afgelopen jaren niet is teruggelopen, hoewel er minder onveilige verbrandingstoestellen zijn. Dit is een interessant asset management onderwerp voor een column.

Eén van de gebruikte argumenten was dat een dergelijke keuring in onze buurlanden ook verplicht is. Om echter een dergelijke maatregel in te stellen, zonder achtergronden te kennen, gaat mij persoonlijk te ver, alleen inhoudelijke argumenten tellen immers². Maar dat wil niet zeggen dat het geen zinvolle maatregel kan zijn. Om de zinvolheid helder te krijgen, kijken we eerst naar de cijfers. We moeten immers wel eerst weten hoe groot het probleem is en voor welk type installaties dat geldt. Dan kijken we naar het rendement van de maatregel en volgt de conclusie.

Op de internetsite van de Onderzoeksraad voor Veiligheid staat dat er jaarlijks naar schatting vijf tot twaalf dodelijke slachtoffers vallen; het exacte aantal slachtoffers wordt niet gemeten. Het totale aantal gewonden vorig jaar was naar schatting 113, in 2012 was dat 158³. Dat het een actueel onderwerp is blijkt wel uit de publicatie op de site van District8.net van 18 november jongstleden, waarin stond dat in Schiedam verscheidene gewonden waren gevallen door koolmonoxide (CO). Op de site mediatv.nl is te lezen dat op 12 november in Rotterdam 2 mannen onwel zijn geworden door CO en op 16 november 11 personen in dezelfde plaats.

Gesloten CV-ketel. Bron: wikipedia CV-ketel site.

De brandweer stelt dat de problemen zich voordoen voor afvoerloze geisers en cv-ketels. Dit zijn zogenaamde ‘open’ installaties, net als ketels met luchtaanvoer vanuit huis, ook wanneer ze een rookgasafvoer bezitten. Er zijn ongeveer een miljoen open installaties in Nederland. De rookgassen komen bij het soort zonder afvoer in huis terecht. Bij te weinig aanvoer van verse lucht komt er bij open types het reukloze en giftige koolmonoxide vrij. Daarom mogen deze toestellen niet meer geïnstalleerd worden. Al aanwezige toestellen blijven wel toegestaan⁴. Als een ketel een aparte luchttoevoer heeft (standaard voor HR ketels) dan is het een gesloten installatie.

Het aantal incidenten heb ik niet terug kunnen herleiden naar het type installatie (mede wellicht dat daarom de Onderzoeksraad voor de Veiligheid een onderzoek naar CO-ongevallen in huiselijke kring is gestart. Dat rapport wordt in de lente van volgend jaar verwacht). Er zijn wel slachtoffers gevallen met gesloten installaties, maar het aantal dat ik vond lijkt relatief klein t.o.v. het totaal en statistieken hierover trof ik niet aan. Een gedegen root cause analyse zit er

¹ <http://nos.nl/artikel/453704-verplichte-keuring-geiser-en-ketel.html>

² Wordt het wel als reden geaccepteerd, dan ook graag de Canadese wet invoeren die het verbiedt kinderen te begraven onder 2 meter sneeuw of de wet uit North Carolina die het verbiedt een bingo langer dan 5 uur te laten duren

³ <http://red.mgl.nl/reportages/DDL-20141104-00002NL004.pdf>

⁴ [http://nl.wikipedia.org/wiki/Geiser_\(apparaat\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Geiser_(apparaat))

dus helaas nog niet in.

Eerder hebben we aangegeven wat preventief wordt uitgegeven voor een mensenleven⁵. Gaan we even uit van 10 miljoen euro maximaal, dan hebben we het bij 10 doden over 100 miljoen euro per jaar. Daar komen dan de ziekenhuiskosten van de gewonden nog bij. Bij 10.000 euro per persoon komt daar een miljoen bij, of 10 miljoen euro wanneer dit de ziekenhuiskosten een factor 10 hoger zijn.

Volgens het voorstel van de brandweer moet de keuring jaarlijks plaatshebben. Laat iedere keuring een euro of 80 kosten, dan zijn de kosten voor het keuren van de open installaties ongeveer 80 miljoen euro per jaar. Er moet ook iemand aanwezig zijn wanneer de keuring wordt uitgevoerd. Dat is ongeveer 1 miljoen uren per jaar. Waarderen we een uur op een tientje (niet iedereen hoeft vrij te nemen, het kan dikwijls ook gecombineerd worden met al geplande aanwezigheid) dan komt daar een miljoen of 10 bij. Wanneer in 10% van de gevallen een afwijking wordt geconstateerd die 100 euro kost, dan komt er nog een miljoen of 10 bij. De totale keuringskosten inclusief herstel zijn heel grofweg 100 miljoen euro.

Een installatie kan onterecht worden goedgekeurd, waardoor er toch nog slachtoffers vallen. Zo is het bij ons thuis eens gebeurd dat een verliefd en ijverig kraaijenstelletje in één dag een nest op onze schoorsteen had gebouwd, waardoor de afvoer dicht zat. De beveiliging van de ketel sprak gelukkig op tijd aan, nog voordat de aanwezige koolmonoxide melder van zich deed gelden. Een dergelijke verstopte schoorsteen kan ook direct na een keuring gebeuren. Problemen kunnen op elk tijdstip tussen de twee keuringen ontstaan, dus gemiddeld bestaan ze de helft van de tijd. Wanneer een keuring derhalve in 50% van de gevallen effectief is, dan worden 4 tot 5 doden per jaar en ongeveer 60 gewonden per jaar voorkomen; monetair ergens tussen de 40 en 55 miljoen euro dus. Plat gesteld zijn de kosten van keuring dus grofweg een factor twee hoger dan de monetaire waarde van het voorkomen van het aantal dodelijke slachtoffers.

De brandweer stelt hiervoor dat het aantal doden niet afneemt. We hebben echter gezien dat het aantal doden als gevolg van CO slechts een schatting is. Het aantal gewonden door CO lijkt toch wel fors te dalen. Het huidige beleid is dan kennelijk toch wel effectief, terwijl de voorgestelde maatregel van de brandweer niet zo efficiënt is.

De fundamentele oplossing (alles vervangen door gesloten systemen) lost wel alle problemen op, behalve natuurlijk als het systeem verkeerd is aangesloten door de installateur (die ook zou moeten keuren). Die ketel verdient je ook nog in een paar jaar terug op je gasrekening. Maar op heel korte termijn kunt u uiteraard zelf ook wat doen tegen veel lagere kosten: koop een CO-melder als u die nog niet heeft of vraag die aan Sinterklaas. Voor een euro of 30 heeft u veel extra veiligheid. Het is veel goedkoper dan de voorgestelde APK-keuring en werkt voor alle oorzaken. Een erg efficiënte maatregel dus.

CO-melder.

Minister Stef Blok wacht vooralsnog het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid af. Wanneer het nog even duurt voordat het rapport verschijnt, hebben we allemaal een CO-melder. Ondertussen kan Stef Blok zich alvast inlezen met deze twee A4-tjes. Verlies zelf in het voorjaar (vogels) maar ook begin december (Sinterklaas) uw schoorsteen vooral niet uit het oog.

John de Croon is partner bij AssetResolutions B.V., een bedrijf dat hij samen met Ype Wijnia heeft opgericht. Beurtelings geven ze in deze wekelijkse column hun visie op een aspect van asset management. De columns staan gepubliceerd op de website van AssetResolutions, www.assetresolutions.nl/nl/column

⁵ <http://www.assetresolutions.nl/nl/column/u-bent-de-hoofdprijs-waard>